

Praprotno seme

21. Nekoč je neki berač ležal kresno noč v hlevu na praproti. Pa se začneta pogovarjati dva junca. Prvi pravi drugemu:

»Oh, kaj ti, ki te bodo po krožnikih delili in častili — mene bojo pa v grapo zavalili in vrani me bojo žrli!«

D drugega dne je berač to povedal gospodarju, pa so se mu vsi domači rahlali. Čez leto dni so pa res enega junca prodali, drugi pa je poginil. Šele takrat so se spomnili, da je berač imel praprotno seme pod glavo.

(Žehcula, Malenski Vrh)

Romanje

22. Pravijo, da mora vsak človek enkrat na svete Višarje romati; če ne živ, pa mrtev.

Ko je šla nekoč neka žena na svete Višarje, je srečala krastačo na poti. Pobrala jo je pa v rdečo ruto zavezala. Na Višarjah jo je nesla trikrat okoli oltarja, pa se je spremenila v zalo deklico. Prelepo se je ženski zahvalila:

»Sedem let sem hodila na svete Višarje, pa me je vsak s ceste vrgel. Neki furman me je celo povozil, da sem se še bolj martrala. Zdaj šele si se me ti usmilila!«

(Žehcula, Malenski Vrh)

Slehernik

23. Neki oče je bil sila slehern; sam ni vedel, kam bi denar spravil. Nazadnje ga je v avšnico zbasal pa naročil, da kadar bo umrl, mu morajo avšnico dat v trugo pod glavo.

Ko je umrl, so naredili, kot je želel. Denar so pa zastonj iskali po hiši. Domači fant se pa nazadnje le spomni, da je bila avšnica čudno težka, ko jo je dal staremu v trugo. Potem so šli gospoda prosit, če bi ga lahko odkopali. Pustil jim je, češ zemlja naj vzame, kar je njenega, denar pa ni.

Odkopali pa odkrili so rakev. Notri je bil mož obrnjen na trebuh, tako da je grizel avšnico. Okoli glave je pa bilo vse polno kač, ki so se bile izglele iz priskoparjenega denarja.

(Žehcula, Malenski Vrh)

Strahovi

24. V plazarski bajti v Četeni Ravni je živel nek sila zleht človek, ki so mu rekli Joškovec. Neki večer je pod Nackovim oknom oponašal, ko so molili. Dvakrat so ga prišli kregat.

Potem jo je mahnil proti Podvrhu. Ko pride k Lenartovemu kozolcu, zagleda sredi poti močno svetlobo pa odprto brezno pred seboj. Hoče iti nad potjo, a že grejo proti njemu ljudje s sabljami; hoče nazaj, a zgodi se ravno tako. Tedaj je iz kozolca pod potjo lato ven vrgel pa skozi kozolec planil in drl proti Lenartu. Tam je tako tolkel po durih, da se ni žlak od žlaka ločil.

Gospodar Matevž, brihten človek, je potem pravil, ko mu je odprl, da je bil ves potan, da je vsak las imel svojo kapljo. Potem sta pa blez vse luči prižgala in do zjutraj molila. Kasneje sta za kozolcem napravila še znamenje.

(Frančiška Alič, v. Tonetovka, Murove)

25. Pozimi zvečer so včasih pri vsaki hiši predli, sosedje so vasovali drug pri drugem in moževali. Največ govorice je bilo pri hiši tedaj, ko so imeli